

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Superior vincat suos sanctitate, virtute &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Hominihus præesse, res est omnium maximè laboriosa: nam qui animalibus ratione expertibus imperant, ea omnibus in rebus reperiunt obedientiam; ideoque ferè semper illis prosperè cedit imperium. Qui verò homines gubernant, & regunt; propter morum diversitatem, rationisque solertiam; provinciam difficilem experiuntur. S. Nilus lib. Alcet.

Rex est homo, regens suos: si bene rexerit, accipiet coronam vitæ. S. Bonaventura l. 3. fer. 3. Pasch.

§. V.

Superior fulgeat sanctitate, virtutibus &c.

Ex Veteri.

Faciamus hominem ad imaginem, &c. & præsit &c. Gen. 1. 26. q. d. facturi hominem præfectione aliarum creaturarum, prius ad imaginem, & similitudinem, efformemus: ut, hac virtute, & sanctitate præditus, facile possit omnibus animantibus imperare, & leges ferre, ac in officio continere. Pinna Ethol. 232.

Quid est, quod tenes in manu tua &c. Ex. 4. 2. 4. Site Deus ad Prælaturam vocat, per causam accipe; finem considera. Finis officiorum, & dignitatum, est æcta ratio, quam Prælatus debet exigere de animabus sibi commissis. Stella in Luc. 12.

Ecce constitui te Deum Pharaonis. Ex. 7. 1. Vide, quò nomine vocetur ille, quem Deus præficit; non Imperator, non Dux, sed *Deus*: quia nihil humanum sapere debet, qui aliis præest. Pinna ib.

Curvus Israel, & auriga ejus. 4. Reg. 2. 12. S. Gregor. hom. 21. in Ezech. 1. 2. Quid est, quòd Elias, curvus Israel, & auriga, dicitur? nisi quia auriga agit, curvus portat. *Politice*: curvus Israel, & auriga ejus, est princeps, qui sustinet, quasi curvus, onera Reip. & populi; ac dirigit, ut auriga, jugales. Hinc princeps Hebr. dicitur *nasu*, q. d. portitor, bajulus; qui populi onera levat. *Moraliter* significatur: quòd, si te totum divino imperio subdideris; facile à tuis subditis debita obsequia impetrabis. Currum appellat, simul & aurigam: Currum, qui regitur, & aurigam, qui regit. Ut ostenderet eum optimi principis munia explevisse; quòd non solum suos prudenter regeret, sed seipsum à Deo regi facile pateretur. Cornelius hic.

Gladus super brachium ejus. Zach. 1. 17. Super femur gladium gerunt, qui adversus propria vitia rationis aciem stringunt: super brachium verò, qui ad puniendam aliorum peccata sunt promptiores. S. Nilus lib. Alcet.

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Non potest civitas abscondi supra montem posita. Matth. 5. 14. Merito comparantur Prælati civitati in monte posita. Primò, quia est in omnium conspectu, deinde, quia instrui debet omnibus virtutibus. Stella de cont. &c. p. 1. c. 25.

Obscuratus est sol. Luc. 23. 45. Christò Dominò adhuc vivente, sol obscuratus est: *hora erat ferè sexta. v. 44.* terra autem *motà* est post Christi mortem, horà 9. jam exactà. Matth. 27. 51. Serò terra commoveatur ad necem Domini; citò solem tristi velò tectum video. Salmeron t. 10. tr. 47. nobiliora citius vim Divinitatis, ac ejus radios, senserunt: tenentur enim, qui præstant genere, præstare pietate. Vel Sardanapalus Ethnicus officio principis se obstrictum vidit, ut præiret jejuniò, & ciliciò. Joan. 3. 6. S. Maximus hom. de Jona: necesse est enim; ut, qui potentior cunctis fuerat, devotior fieret. Velloso in Judith 3. Paran. 10.

Epistola nostra estis vos, scripta in cordibus nostris. 2. Cor. 3. 2. Cur eos vocat suam epistolam? Quia, sicut epistola ab aliquo scripta, si elegantiam, aut errores, contineat, auctori tribuuntur: sic si Corinthii, quorum Præsul erat Paulus, quos verbò, & opere, regebat, in via virtutis proficiebant, aut ab illa aberrabant; Paulo hoc attribuebatur, veluti Authori epistola. Castillo Illar. 76.

Non debet temerè ducem se aliis divini luminis præstare is, qui non omni statu suo, & habitu, simillimus Deo evaserit, divinoque instinctu, ac judiciò, declaratus sit Rector atque moderator. Dion. Areop. l. de Eccl. hier. c. 3. parte. 3.

Prorsus arbitrò, præsentibus aliis fore necessarium, se interdum ab exteriorum fragoribus, elongare, orationique devotè instare; quatenus liberi ipsi in se, liberè utilitatibus inserviant proximorum: atque de limpidissimo, atque pacatissimo, interioris hominis fonte saluberrimam divinarum eloquiorum, ad se confluentibus, aquam valeant propinare, rectè consulere, agendaque judicare prudenter. S. Laur. Just. l. de inflit. & regim. Prælat. c. 6.

Decet in præfectura constitutos, majorem quidem, quam alii, laborem suscipere; submissius verò, quam subditi, se gerere; ac pro servi imagine, exemplòve, vitam suam aliis exhibere: dum illos reputant, depositum esse Dei, qui fidei suæ commissi sunt. S. Gregor. Niss. de scopo Christiani.

Omnis Christi actio est Prælatorum: & licet sit instructio omnium Christianorum; est tamen potissimum instructio Prælatorum, S. Thom. Aqu. in Cant. 2. Lect. 2.

§. VI.

Superior vincat suos sanctitate, virtute. &c.

Certè videtis, quem elegit Dominus, quoniam non sit similis illi in omni populo. 1. Reg. 10. 24. Eum, qui regendos alios suscipit, tantà decet gloria virtutis excellere; ut, instar solis, cæteros, veluti stellarum igniculos, in suo fulgore obscuret, S. Chrysost. hom. 10. in ep. 1. Tim.

Caput

Caput in tribus Israel factus es. 1. Reg. 15. 17. Sicut in corpore naturali caput, five facies, majorem ostendit naturalem decorem; diligentius etiam faciei maculas tergimus: ita caput in corpore mystico majorem ostendere debet decorem spiritualem; dicens illud Pl. 118. 133. *non dominetur mei, quo aliis dominari debeo, omnis iniustitia.* Broymard Domini, & Superiores.

Ante eas vadit. Joan. 10. 4. Hæc boni pastoris egregia nota est, ante oves ire, hoc est, omnibus virtute præcellere. Barradius t. 3. l. 2. c. 7.

Diligis me plus his? Joan. 21. 15. Quoniam erat à Christo super omnem Ecclesiam in capite constitutus, ubique tradita claves; debebat eum alios dilectione præire. Sim, Cass. l. 34. hic.

Habes pauca nomina in Sardis. Apoc. 3. 4. S. Bernardinus: pauci proponuntur Episcopo; ut exemplum eorum bene viveret. Sic & Richardus à S. Vict. cum mortuus fuerit per peccatum, dicitur ei, quod habeat aliquos in Ecclesia sua innocentes: eorum exemplum tu munda conscientiam tuam; nec patiaris te à subditis tuis Sanctitate vinci. Apud Sylveira hic.

Tantum debet actionem populi actio transcendere Præfulus; quantum distare solet à grege vita pastoris. S. Gregor. lib. past. curæ p. 2. c. 1. Qui gradu honoris excellit, merito virtutum æque transcendere alios debet. Petrus Cell. l. de pan. c. 20.

Debet cunctos præcellere excellentiâ, virtute, & claritate morum; qui omnes excellit dignitate; & quanto eminentior dignitate, tanto debet esse sublimior virtute super homines; & quodammodo plus quam homo debet esse, qui præest hominibus. S. Thom. Vill. Dom. 19. Pent.

§. VII.

Superior exemplum bonum præluceat.

Ut custodias &c. Jos. 1. 7. Intelligit Legem generatim datam toti populo à Moysè in Sina; dicit tamen speciatim, *quam præcepit tibi*: ut sciat Josue legem communem sibi, præcipuè ut duci impossibilem & commendatam à Deo; ut eam ipse primus servet, ac deinde ab aliis servandam curet. Cornelius hic.

Igitur Josue de nocte consurgens movit castra. Jos. 3. 1. Mirificam illis verbis proponi nobis Josue vigilantiam, dubium non est; atque ostendi; magis eum actuosâ, quam imperiosâ, sollicitudine populares in officio contrinuisse: neque minus exemplum, quam iussibus, Imperatorem egisse. Surrexit ergo ipse diluculo; ut nemini suorum excusationem ignaviae ullam faceret reliquam. Naxera hic §. 1.

Quod me facere videritis &c. Judic. 7. 17. Dicitur Præfatus subditos præire exemplum; eoque magis docere, quam verbis. Ita fecit Christus Act. 1. 1. *capit Jesus facere, & docere.* Cornelius hic.

Currus Israel, & auriga ejus. 4. Reg. 2. 12. Auriga est, qui ducit, & viam ostendit; currus vero, qui supra se pondera suscipit; illa faciens, quæ aliis præficit faciendi. Diez Præfatus.

Polyanthe. Sacra. Tom. II.

Ecce dedi eum Duce, & Præceptorem, gentibus. 11. 55. 4. Prius ducem futurum, ait; quia Dux præire solet, & primus omnium hostium incurtus excipere: deinde vocat Præceptorem. Idem in Circumc. D. conc. 3.

Annulus in manu dextera mea. Jerem. 22. 24. Præfatus debet esse annulus, alios sigillando exemplum suum. Ugo Carens. hic.

Assumam te, Zorobabel, - dicit Dominus; & ponam te quasi sigillum; quia te elegi. Aggai 2. 24.

Et transfretavit ad illos prior. 1. Machab. 5. 43. Judas, videns suos timere transitum fluminis, ob hostium copiam; prior ipse flumen transmisit: ut reliqui eum quasi ducem suum generose sequerentur. Quare hac audaciâ hostes percussit, in fugam egit, cæcidit, contrivit. Cornelius hic.

Sequebatur eum multitudo magna. Joan. 6. 2. Christum præeuntem ad desertum, turbæ sequuntur imitatrices: exemplum enim verbis est efficacius. Difficile imperium, pelagus transire, in deserto constitui, tolerare famem. Præcurrat Præfatus; facilia reddet omnia. Escobar t. 1. Mir. Chr. l. 8. Sect. 1. obs. 2.

In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum. Tit. 2. 7. Qui te viderint, legant in operibus tuis, velut in libro, quid agere debeant. S. Anselmus apud Escobar t. 3. Coll. Chr. l. 2. Sect. 1. Obs. 4.

Neque dominantes in clericis, sed formam facti gregis ex animo. 1. Petri 5. 3.

In Dei timore, populum, quemadmodum vivere possit, tui mores instituant. Operibus exerce, quod subjectos doces, & prædicas. Actus tui in aliorum correptionem proficiunt, in adjutorium sibi vitæ tuæ imitationem, assumant. Sicque te in cunctis operibus exhibe, ut scripturam, conscriptionemque, in te habeat, quicumque aut negligit, aut non potest, lectione formari. S. Gregor. l. 1. ep. Agnello Episcopo.

Lux gregis flamma est pastoris: decet enim pastorem, decet Dominicum Sacerdotem, moribus, & vitâ, clarescere: quatenus in eo, tanquam in vitæ suæ speculo, plebs commissa, & eligere, quod sequatur; & videre possit, quod corrigat. S. Gregorius l. 7. ep. 32.

Vide Exempla.

§. VIII.

Superior amet suos, æstimet, honoret. Ex Veteri.

Appellavit que Adam nominibus suis cuncta animantia. Gen. 2. 20. Primus homo, caput, & pater, omnium; animalia divinitus ad se adducta, excipere manu, ut par est credere, blandè palpate, nominibus propriis vocare, non dedignatur. Eruntque fortasse hodie complures, qui servos suos ita fastidiant; ut eos rectis oculis aspicere, aut etiam nomine compellere, indignum putent. Sed heus tu; si vel princeps, aut rex, in Mundo sis; sanè inferior multo es Patre tuo Adam: nec te de limo terræ manus Domini efformarunt; nec te Mundi totius dominum constituit; nec in paradiso te collocavit. Deinde, servi tui pecu-

Zzz z z

dēs